

2011. évi ... törvény

a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény módosításáról

1. §

A Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény (a továbbiakban: Bgatv.) 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A MÁÉRT – ügyrendjében megállapított módon – térségenként és közösségenként évente állást foglal a következő év vonatkozásában

- a) e törvény keretei között az Alapból pályázati úton, illetve egyedi támogatási döntésekkel elnyerhető támogatásrész konkrét mértékéről,
- b) a pályázati úton nyújtható támogatások céljairól és prioritásairól, továbbá
- c) az egyedi támogatási döntéseket meghatározó egységes támogatási elvekről, melyek az adott évre vonatkozó, pályázati úton elnyerhető támogatások céljaival és prioritásaival nem lehetnek ellentétesek.”

2. §

(1) A Bgatv. 6. § (1)-(3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kollégiumok az Alap támogatási célok alapján megszervezett szakmai döntéshozó testületei. A kollégiumok döntései a miniszter jóváhagyásával válnak érvényessé.

(2) Az elnökön kívül hat, nyolc vagy tíz tagú kollégiumokat – a támogatási célokra figyelemmel – a miniszter hozza létre és szünteti meg. A kollégiumok tagjainak felét, továbbá elnökét a központi államigazgatási szerveknek az adott támogatási területeken gyakorlattal és szakértelemmel, továbbá a támogatási döntések meghozatalához szükséges ismeretekkel rendelkező kormánytisztviselők, a tagok másik felét a MÁÉRT-ban képvisellel rendelkező magyar közösségek által létrehozott szervezetek által javasolt, a támogatási céloknak megfelelő képzettséggel és gyakorlattal, továbbá a támogatási döntések meghozatalához szükséges ismeretekkel rendelkező jelöltek közül a miniszter nevezi ki.

(3) A kollégiumok a tevékenységüket a MÁÉRT elvi iránymutatásai és a támogatási célok figyelembevételével, a szakmai szempontok érvényre juttatásával végzik. A kollégiumok tevékenységük során a MÁÉRT, illetve az Alap kezelő szerve részéről nem utasíthatóak.”

(2) A Bgatv. 10. § (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Alapból nyújtható támogatások legalább kilencven százalékát nyilvános pályázat útján kell kiosztani, a fennmaradó támogatásrész a MÁÉRT által meghatározott egységes támogatási elvek alapján hozott egyedi támogatási döntésekkel nyerhető el. A kollégiumok – figyelembe véve a MÁÉRT által az Alappal kapcsolatosan meghozott döntéseket, elvi iránymutatásokat és az egységes támogatási elveket – a központi költségvetésről szóló törvény elfogadását követő két hónapon belül régióként és támogatási célonként

meghatározzák a pályázati formában, illetve egyedi támogatási döntéssel kiosztható támogatások összegkeretét.”

(3) A Bgatv. 11. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § (1) A kollégiumok üléseiről jegyzőkönyvet kell vezetni, amely tartalmazza a jelenlévők névsorát, a meghozott döntéseket és egyéb, az üléssel kapcsolatos információkat. A kollégiumok ülései nyilvánosak, de a jelen lévő tagok kétharmadának szavazatával zárt ülés tartását is elhatározhatják. A zárt ülésen hozott döntéseket is nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az Alap működésének nyilvánosságát az Alap internetes honlapja (a továbbiakban: honlap) is biztosítja. A honlapon közzé kell tenni a miniszter és a kollégiumok Alappal kapcsolatos döntéseit, azok meghozatalától (elfogadásától) számított tizenöt napon belül. A honlapon hozzáférhetővé kell tenni továbbá az Alap működésével kapcsolatos legfontosabb jogszabályokat, az Alap és kezelő szervének működésére vonatkozó valamennyi rendelkezést, valamint a kollégiumok elnökének és tagjainak nevét. A döntések nyilvánosságra hozataláról a miniszter és a kollégiumok az Alap kezelő szerve útján gondoskodnak.”

3. §

A Bgatv. 15. §-a a következő (3)-(4) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Az Áht. szerint a Kormány irányítása alá tartozó fejezet esetében az Alapból nyújtható támogatások körébe tartozó kiadás kizárólag az Alap költségvetésében tervezhető. Amennyiben ilyen előirányzat e fejezetekben szerepelne, úgy azt a fejezetet irányító szerv vezetője köteles az Alap javára költségvetési támogatásként átcsoportosítani. Az átcsoportosítással egyidejűleg, annak mértékéig a kapcsolódó feladat ellátásáért is az Alap felel.

(4) A (3) bekezdésben foglaltakat első ízben a 2012. évi központi költségvetésről szóló törvény elfogadása során kell alkalmazni.”

4. §

(1) A Bgatv.

- a) 4. § (1) bekezdés első mondatában a „háromtagú bizottság (a továbbiakban: Bizottság)” szövegrész helyébe a „a nemzetpolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter)”,
- b) 4. § (4) bekezdésében a „Bizottság” szövegrész helyébe a „miniszter” szöveg,
- c) 7. § (3) bekezdésében a „Bizottsághoz” szövegrész helyébe a „miniszterhez” szöveg
- d) 9. § (1) bekezdésében a „törvény” szövegrész helyébe a „törvény (a továbbiakban: Áht.) szöveg,
- e) 10. § (4) bekezdésében „a Bizottság” szövegrész helyébe az „a miniszter és a kollégiumok” szöveg,

lép.

(2) A Bgatv.

- a) 6. § (4) bekezdésében,
- b) 6. § (5) bekezdésében
- c) 7. § (1) bekezdésében,

- d)* 8. §-ában,
 - e)* 9/A. § *c)* pontjában,
 - f)* 18. § (1) bekezdés *d)* pontjában
- a „Kollégium” szövegrész helyébe a „kollégiumok” szöveg lép.

(3) A Bgatv.

- a)* 7. § (1) bekezdés *f)* pontjában,
 - b)* 7. § (2) és (3) bekezdésében
- a „Kollégium” szövegrész helyébe a „kollégium” szöveg lép.

5. §

(1) Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti.

(2) E törvény hatálybalépésével egyidejűleg:

a) hatályát veszti a Bgatv.

- aa)* 4. § (1) bekezdés második mondata,
 - ab)* 5. § (1) bekezdésében az „irányítását ellátó Bizottság” szövegrész,
 - ac)* 6. § (5) bekezdés *d)* pontja,
 - ad)* 9/A. § *d)* pontja,
 - ae)* 9/B. § (2) bekezdésében a „– a hozzájárulásuk alapján –” szövegrész,
 - af)* 10. § (5) bekezdésében, valamint 18. § (2) bekezdésében a „nemzetpolitikáért felelős” szövegrész.
- b)* az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 54/A. §-ában a „vagy kivételesen köztestületet bízhat meg.” szövegrész helyébe a „vagy kivételesen köztestületet, illetve nonprofit gazdasági társaságot bízhat meg, mely utóbbiról az alap létrehozásáról szóló törvényben külön rendelkezni kell. Nonprofit gazdasági társaság e feladatokkal akkor bízható meg, ha az alapból teljesíthető kiadások körében gazdasági társaságnak nyújtható támogatás is szerepel.” szöveg lép.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Már a Bethlen Gábor Alapról szóló törvény tervezetének vitájában kifejtettük, hogy mindenkori kormány legitim módon meghatározhatja – a szükséges konzultációkat követően – azt, milyen módon kívánja szabályozni a külhoni magyarság támogatási rendszerét. Ugyanakkor a támogatási rendszernek – figyelemmel annak sajátos formájára és céljaira – meg kell felelnie az európai normáknak, a szomszédos államok és hazánk között e tárgyban létrejött megállapodásoknak, és biztosítania kell – a hatékonyság és az átláthatóság mellett – a külhoni magyarság politikai és szakmai képviselőinek részvételét is a döntéshozatali folyamatban.

Már akkor kritikával illettük a törvény tervezetének koncepcióját, amely a Szülőföld Alaphoz képest két fő irányban valósított meg kardinális változtatást: az egyik az új Alap irányításának megváltoztatása és egyfajta „szuperkontroll” bevezetése, a másik a támogatások nyilvánosságának és a döntéshozatalban történő részvétel lehetőségének szűkítése.

A Szülőföld Alapról szóló törvény 2006-os módosítása a források koncentrálása és a párhuzamosság felszámolása mellett azt eredményezte, hogy egyértelmű, rögzített módon egyensúlyba kerüljön a legitim külhoni magyar szervezetek és az illetékes hazai kormányzati felelősök igénye és elképzelése a támogatási célok megfogalmazásában. Emellett a legitim magyar szervezetek módot kaptak politikai és szakmai szereplők delegálására a politikai és a szakmai döntéshozó fórumokba, amelyeket szigorú összeférhetetlenség választott el egymástól.

A Bethlen Gábor Alap konstrukciója megszüntette a külhoni magyar szervezeteknek a támogatási döntésekben történő szerepvállalását, csak egy, hazai kormánytisztviselőkből létrehozott és csak döntés-előkészítő szerepkörrel rendelkező kollégiumra redukálva a korábban támogatási területenként szervezett és döntési jogokkal rendelkező testületeket. A külhoni magyarság képviselőinek a konkrét támogatási döntésekből történő kizárása nem csupán a „helyi ismeretet” zárta ki a döntéshozatali folyamatból, de okkal tette bizalmatlanná is a magyar közösségeket. Az idei döntések kapcsán határon túl olyan kritikák fogalmazódtak meg, hogy a magyar kormány a neki kedves szereplők és szervezetek támogatására használja a forrásokat.

Ezt a képet erősítette a „szuperkontroll” bevezetése, vagyis a háromtagú (a nemzetpolitikáért felelős miniszterből, a KIM közigazgatási államtitkárából és nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkárából álló) bizottság létrehozása, amely gyakorlatilag a nemzetpolitikáért felelős miniszter helyett vagy mellett valamennyi lényeges kérdéstről dönt, de ettől még a felelősség – az Áht. alapján – a miniszteré. Ha a miniszter segítőt kíván maga mellé a döntéshozatalban, azt munkaszervezési döntéssel megoldhatja, de szükségtelen és koncepcionálisan sem támogatandó egy ilyen megoldás törvényi bevezetése. Mindezek okán a törvényjavaslat részint kiiktatja a felesleges „szuperkontroll” szerepre törő Bizottságot a törvényből, visszaadva a felelősséget a szükséges kérdésekben a nemzetpolitikáért felelős miniszternek, már csak azért is, mert az Országgyűlés előtt egyedül ő képes politikai felelősséget vállalni az Alap működéséért. Ugyancsak a miniszter számára határoz meg feladatokat az elkülönített állami pénzalappal kapcsolatosan az Áht. is.

A Bethlen Gábor Alap működését kísérő kritikák, az Alap lassú indulása, majd néhány hónapos működést követően a teljes alapkezelő cseréje, a támogatások összevisszasága és lassúsága, az elhallgatás és a tények tagadása, mind azt mutatják, hogy súlyos gondok vannak az Alap működésével, amit a konstrukció átalakításával orvosolni kell.

A törvénymódosítás célja:

1. Világossá kívánja tenni a különböző fórumok feladatait a döntések meghozatalában:
 - a MÁÉRT hozza a stratégiai döntéseket, jelöli ki a támogatási irányokat és régióként a támogatás keretét,
 - a jelenlegi egy kollégium helyett létrejöhetnének a támogatási célok szerint szervezett, valódi döntési hatáskörrel rendelkező kollégiumok, amelyekben helyet kapnának a külhoni magyar szereplők, annak biztosításával, hogy felelős kormánytisztviselők adják a döntéshozó testületek tagjainak felét és a testület vezetőjét,
 - az Alapkezelő szerve pedig – az eddigi bizonytalankodás helyett – koncentrálna a döntések végrehajtására.
2. A módosítás egyértelművé tenné az Alappal történő rendelkezés felelősségét, megszüntetve a háromfős Bizottságot, megerősítené a támogatások nyilvánosságát, előírva, hogy azok legalább 90%-át nyilvános pályázat útján kell kiosztani.
3. Mindemellett a javaslat – mind a forráskoncentráció évek óta sürgetett igényével, mind az átláthatósággal kapcsolatos kívánalmakkal számolva – rendelkezne arról is, hogy a külhoni magyarság számára kizárólag az Alapon keresztül lennének kioszthatóak azok a támogatások, amelyeket az Alapról szóló törvény támogatási célként meghatároz.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A rendelkezés biztosítaná a MÁÉRT számára, hogy az Alappal kapcsolatos stratégiát meghatározhassa, ide értve a támogatások közösségenkénti keretösszegét, valamint céljait és prioritásait.

A 2. §-hoz

A rendelkezés létrehozna a támogatási célok szerint szervezett, valódi döntési hatáskörrel rendelkező kollégiumokat, amelyekben helyet kapnának a külhoni magyar szereplők, annak biztosításával, hogy felelős kormánytisztviselők adják a döntéshozó testületek tagjainak felét és a testület vezetőjét. A javaslat szabályozná a kinevezés feltételeit és módját is, illetve a jelenlegi szabályozással analóg módon rendelkezne a kollégiumok működésének rendjéről. A rendelkezés továbbá meghatározza, hogy a támogatások legalább 90%-át nyilvános pályázat útján kell kiosztani, egyidejűleg szabályozza az egyedi támogatási döntés lehetőségét.

A 3. §-hoz

A javaslat előírja, hogy a kormányzati fejezetek csak az Alapon keresztül nyújthatnak határon túli támogatásokat pályázati úton, meghatározva azt is, hogy ezt a rendelkezést már a 2012.

évi központi költségvetés elfogadása során is érvényesíteni kell, figyelemmel arra, hogy a költségvetés tervezetében még mindig több kormányzati fejezet tartalmaz olyan határon túli előirányzatokat, amely támogatások az Alap számára meghatározott célok között szerepelnek.

A 4. §-hoz

A rendelkezés biztosítja a Bizottság megszüntetéséhez és a kollégiumok kialakításához szükséges szabályozási koherenciát.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés tartalmazza a hatálybalépítéssel összefüggő rendelkezéseket, valamint az Áht. olyan módosítását, hogy az alapkezelői feladatok ellátásával törvényesen is megbízható legyen nonprofit gazdasági társaság. Gazdasági társaság ilyen jellegű megbízásával tartalmilag nem értünk egyet és erre nem is ad ma módot az Áht. 54/A. §-a, de figyelemmel a kialakult konstrukcióra, minimálisan a felhatalmazás megteremtését tartjuk szükségesnek.

Budapest, 2011. november 22.

Dorozs Dávid

LMP

Mile Lajos

LMP

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

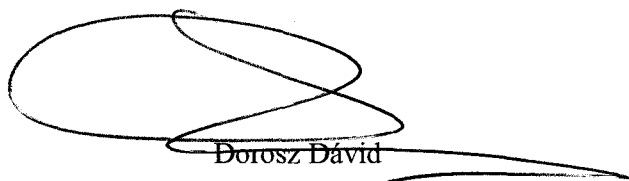
Dr. Kövér László
az Országgyűlés Elnöke részére

Budapest

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 87. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtom a **Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény módosításáról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2011. november 22.

Dorosz Dávid
LMP

Mile Lajos
LMP